

Прилог 2. ПРОГРАМ ЕДУКАЦИЈЕ И УСАВРШАВАЊА ПОЉОПРИВРЕДНИХ САВЕТОДАВАЦА И ЗАПОСЛЕНИХ У ПСС АПВ И ПРОГРАМ ГОДИШЊЕГ СЕМИНАРА, у 2026. години

ЕДУКАЦИЈЕ САВЕТОДАВАЦА И ЗАПОСЛЕНИХ У ПСС АПВ

Модул I.

Тема/Назив	Агро-еколошко климатске мере и органска производња
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и практична обука
Образложење	<p>Јачање отпорности сектора пољопривреде на екстремне климатске појаве и агроеколошке мере у адаптацији на климатске промене су посебно важан део научноистраживачког и стручног рада, имајући у виду окружење у коме се савремена пољопривреда одвија, а део су подршке у спровођењу Мере 4 ИИАРД III програма.</p> <p>Агроеколошке и климатске мере представљају основу органске пољопривреде, јер омогућавају производњу хране уз очување природних ресурса и прилагођавање климатским променама. Њихов значај се огледа у унапређењу плодности земљишта, очувању биодиверзитета и смањењу негативног утицаја пољопривреде на животну средину, кроз примену мера као што су плодород, употреба органских ђубрива, заштита земљишта од ерозије и рационално управљање водом. Истовремено, климатске мере доприносе већој отпорности производних система на сушу, екстремне температуре и друге климатске ризике, чиме се обезбеђује дугорочна одрживост органске производње и стабилност прихода пољопривредних произвођача.</p>
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Тамни, запослени у Покрајинском секретаријату за пољопривреду, представници удружења, регионалних центара за пољопривреду и рурални развој и других релевантних организација у тој области, са територије АП Војводине
Резултати едукације	Након обуке, саветодавци и остали полазници ће бити детаљно информисани о могућностима очувања биодиверзитета и земљишта и обучени да постојеће презентују пољопривредним произвођачима и раде на њиховој масовнијој имплементацији.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Агро – еколошко-климатска мера и органска производња 2. Значај биодиверзитета за пољопривредну производњу 3. Унапређење земљишта као основа за прилагођавање климатским променама
Метод	Презентације, интерактиван рад, самоосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области пољопривреде
Коментар	Полазници ће добити и одговарајуће материјале са инструкцијама за имплементацију стечених знања и вештина, у раду са произвођачима
Трајање	Један дан
Период	Други квартал 2026.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменници
Предавачи	Истраживачи чије експертисе, у целисти, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива
Препоручена литература	-

Модул 2.

Тема/Назив	Методологија прикупљања и унос података у софтверску апликацију за 2026. годину (ажурирање нових уредби и анализа најчешћих грешака)
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и практична обука
Образложење	<p>Систем рачуноводствених података на пољопривредним газдинствима у Републици Србији (FADN систем) је јединствен систем праћења и прикупљања микроекономских података, који је компатибилан системима који постоје у земљама чланицама ЕУ. Основна функција прикупљања и праћење резултата пословања на пољопривредним газдинствима (предузећима, задругама, индивидуалним газдинствима) је унапређење пословања пољопривредног газдинства. Пољопривредне саветодавне и стручне службе (НССС) имају веома значајну улогу за ефикасно функционисање овог система.</p> <p>У претходном периоду формирана је база података FADN система о приходу, расходу и средствима за различите категорије пољопривредних газдинстава, која чине репрезентативан узорак. Осим обавезе обезбеђивања репрезентативног узorka за Републику Србију, прописи и методологија се усклађују са европским законодавством у овој области. Након успостављања FADN система и израде бази података, неопходно је обезбедити континуитет ефикасног функционисања система и унапређивати квалитет података.</p> <p>Саветодавци прикупљају податке са 10 (десет) или 6 (шест) пољопривредних газдинстава. Прикупљени подаци уносе се у софтвер, након чега се тестирају, валидирају и одобравају. По одобравању података из софтвера се генерише повратна информација о оствареним резултатима пољопривредне производње.</p> <p>У циљу ефикаснијег функционисања FADN система, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је утврдило потребу да се унапреди квалитет података у FADN софтверској апликацији те је неопходно је да се саветодавци упознају са најчешћим грешкама приликом прикупљања података и уноса у FADN софтверску апликацију, као и да се тестирају процес уноса података из Годишњег упитника за 2024. годину, односно 2025. годину.</p> <p>Током обуке представитиће се најчешће грешке приликом уноса података у FADN софтверску апликацију, методологија за унос података, процедура отварања упитника, рокови као и захтеви у комуникацији са представницима Регионалних тела и Министарства. На Студији случаја за различита пољопривредна газдинства, тестираће се логичка контрола података и валидацијске поруке.</p>
Циљна група	Саветодавци и запослени у НСС, НССС и ИРИ Тамниш
Резултати едукације	<p>Након обуке, саветодавци ће бити оспособљени за самосталан унос података у FADN софтвер, валидациони процес и генерисање извештаја за послове пољопривредних газдинстава.</p> <p>Учесници едукација ће бити едуковани о:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) захтевима ЕУ за унос податка по FADN методологији 2) роковима за унос и достављање података 3) изменама у софтверској апликацији 4) процесу валидације података 4) шта су критичне а шта грешке које захтевају образложење 5) како дати кратка и јасна образложења на валидацијске поруке
Садржај	<p>Законска регулатива (Европа, Србија)</p> <ul style="list-style-type: none"> Представљање измена у FADN софтверској апликацији Упутства за коришћење FADN софтверске апликације Студија случаја - унос података за пољопривредно газдинство Најчешће грешке Рокови за унос Отварање упитника за 2025. годину – практичан рад

Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области FADN методологије и FADN базе података
Коментар	Сви материјали саветодавцима ће бити доступни у оквиру секције Документа у FADN софтверу и на порталу www.psss.rs
Трајање	Један дан
Период	Други квартал 2026.
Локација	Универзитет Едуконе у Сремској Каменици
Предавачи	Министарство, ИТ стручњак, Регионална тела, координатори за FADN
Препоручена литература	Упутство за попуњавање Упитника за обрачунаску 2025. годину и 2026. годину Упутство за унос података у FADN софтвер

Модул 3.

Тема/Назив	Жене у агробизнису: институционални оквир и примери добре праксе
Тип модула	Округли сто и интерактивни рад
Образложење	Привредни развој Србије подразумева јачу подршку предузетничким иницијативама, знању, иновацијама, као и развоју и примени нових технологија, а посебни економски потенцијале и могућности леже у женском предузетништву. Кључно питање у контексту развоја женског предузетништва јесте како створити окружење и културу који ће подстицајно деловати да више жена у Србији претвори своје идеје у успешне компаније, као и да унапреде и прошире постојеће послове. Женско предузетништво треба учинити важним фактором како локалног економског развоја, вођења породичног бизниса, тако и решавања питања запослености и укупног економског и друштвеног развоја. У нашим условима, додатни избор у женском предузетништву, за повећање запосљености жена, претставља и социјално предузетништво. Последњих година је код нас остварен значајан помак у области дефинисана стимулативних мера у функцији унапређења женског предузетништва у стратешким документима. Приватна предузетничка активност означена је као један од предуслова за постизање одрживог друштвеноекономског развоја. Да би се повећале стопе оснивања женских предузећа и даље подстицало женско предузетништво, креатори економске политике се морају суочити с низом друштвено-културних питања, која у нашем контексту значе широк спектар родно осетљивих политика. Да би различите врсте потребних подршки биле коришене, а женско предузетништво ефикасно, сет економских, друштвених и културних мера мора да одражава стварна очекивања и пословне амбиције жена.
Резултати едукације	Очекује се да се, кроз дискусију, полазници упознају са генералном женском предузетништва у Србији, институционалним оквиром за овај важан сегмент укупног привредног развоја, добију информације из реалног окружења и искуства жена, препознатих у одређеним гранама агробизниса. На основу свега, очекује се да боље разумеју специфичности женског предузетништва и ефикасније и родно сензитивније делују у практичном раду са газдинствима.
Садржај	<ul style="list-style-type: none"> - Генеза женског предузетништва у Србији - Институционални оквир женског предузетништва - Примери добре праксе
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Тамниш, са територије АП Војводине, пољопривредни произвођачи
Метод	Презентације, интерактиван рад, дискусија

Компетентности и вештине предавача	Учесници у дискусији и раду округлог стола би морали да буду референтни у делу невладиног сектора када је у питању ова тема и да имају искуства у практичном раду у одређеним гранама пољопривреде и прераде пољопривредних сировина.
Коментар	Ради ће бити медијски праћен, а материјал достављен свим учесницима
Трајање	Један дан.
Период	Други квартал 2026.
Локација	Локација олабрана за студијску посету (винарија; биофарма, ...)
Предавачи	Учесници чије искуство одговара очекиваним циљевима и захтевима обуке

Модул 4

Тема/Назив	Агротуризам као подстицај руралном развоју и економском оснаживању руралних средина
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и практична обука
Образложење	Агротуризам је делатност која повежује пољопривреду и туризам, омогућавајући туристима да доживе живот на селу, уче о традиционалним пољопривредним праксама и учествују у активностима као што су берба, припрема локалних производа или шетње по природи. У контексту руралног развоја, агротуризам помаже у очувању традиционалног живота на селу, ствара нове изворе прихода за сеоске заједнице, као и стварање нових радних места. За привредни развој, агротуризам подстица економску диверсификацију, побољшава конкурентност пољопривреде и развија нове туристичке производе, што може довести до боље интеграције руралних подручја у ширу економију. Кључни фактори успешног агротуризма су: валитетан производ и услуга и улагање у квалитет и аутентичност, маркетинг и промоција, образовање и обука за пољопривреднике и угоститеље, што указује на важност стручног образовања и припреме људи који раде у овом сектору. Изазови у развоју агротуризма су: регулативне и административне препреке односно закони и прописи који утичу на развој агротуризма, конкуренција и недостатак промоције, изазови у инфраструктури (проблеми са транспортом, смештајем, водоснаблевањем и другим логистичким аспектима)
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Гамни, запослени у Покрајинском секретаријату за пољопривреду, представници удружења, регионалних центара за пољопривреду и рурални развој и других релевантних организација у тој области, са територије АП Војводине
Резултати едукације	Овај садржај омогућава полазницима да разумеју не само основне принципе агротуризма, већ и да добију практичне информације о томе како да се започне и унапреди агротуристички бизнис, као и како агротуризам може допринети одрживом развоју руралних подручја. Кроз примере добре праксе, додатно се обезбеђују корисним информацијама посебно значајним за трансфер на пољопривредним газдинствима.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Агротуризам и рурални развој 2. Модел и вреде агротуризма 3. Економски и социјални ефекти агротуризма 4. Примери успешних агротуристичких пројеката
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области руралног развоја и пољопривреде, друштвених наука и туризма
Коментар	Поллазници ће добити и одговарајуће материјале са инструкцијама за имплементацију стечених знања и вештина, у раду са произвођачима
Трајање	Један дан.
Период	Трећи квартал 2026.

Локација	Универзитет Едуконе у Сремској Каменици
Предавачи	Истраживачи чије експертисе, у целисти, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива
Препоручена литература	-

Модул 5

Тема/Назив	Јавни и медијски наступ пољопривредних саветодаваца
Тип модула	Тематско предавање и практична обука
Образложење	Савремена пољопривреда није само производња хране, већ и јавна политика, друштвена одговорност и медијски видљива делатност. Пољопривредни саветодавци све чешће наступају у медијима као тумачи стручних питања, коментатори аграрних мера, климатских изазова и тржишних поремећаја. Колико год да је неопходна, стручност, међутим, сама по себи није довољна. Потребно је знати како јасну и тачну поруку пренети разумљиво, сажето и уверљиво, прилагођено формату медија и очекивањима јавности. Циљ ове едукације је да оснажи саветодавце да: структурирају стручну поруку, прилагоде је медијском формату, контролишу трему и невербалну комуникацију, наступе професионално, смирено и самоуверено пред камерама.
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Тамиш, запослени у Покрајинском секретаријату за пољопривреду, представници удружења, регионалних центара за пољопривреду и рурални развој и других релевантних организација у тој области, са територије АП Војводине
Резултати едукације	Након завршене обуке, полазници ће бити оспособљени да: <ul style="list-style-type: none"> - Јасно и сажето формулишу стручну поруку за медије - Прилагоде садржај широј јавности без губитка стручне вредности - Сигурно и професионално наступе пред камерама - Управљају тремом и невербалном комуникацијом - Реагују смирено на непријатна или провокативна питања - Ефикасно комуницирају у кризним ситуацијама
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Улога саветодаваца у јавном простору 2. Техника обликовања порука и наступа пред камерама 3. Кризна комуникација у пољопривреди 4. Примери успешних агротуристичких пројеката
Метод	Интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области комунологије, ПР – а и медијских вештина
Коментар	Ползници ће добити и одговарајуће материјале са инструкцијама за имплементацију стечених знања и вештина
Трајање	Један дан
Период	Трећи квартал 2026.
Локација	Универзитет Едуконе у Сремској Каменици
Предавачи	Радионицари чије експертисе, у целисти, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива

Препоручена литература

-

Модул 6

Тема/Назив	Улога алтернативних биљних врста (лап, хељда, индустријска конопља, спрак, спелта) у савременој пољопривреди
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и практична обука
Образложење	Увођење алтернативних биљних врста у пољопривредне системе представља важан инструмент за остваривање циљева Зелене агенде, посебно у домену климатске неутралности, очувања биодиверзитета и одрживог управљања природним ресурсима. Ове врсте доприносе диверзификацији агроекосистема, повећању агробиодиверзитета и смањењу зависности од ограниченог броја конвенционалних култура, тиме се јача отпорност пољопривреде на климатске промене и екстремне временске услове. Истовремено, многе алтернативне културе одликују се мањим потребама за водом, минералним ђубривима и средствима за заштиту биља, што доприноси смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште и притиска на животну средину.
Резултати едукације	Едукација пољопривредних саветодаваца о потенцијалу алтернативних биљних врста од кључног је значаја за спровођење принципа Зелене агенде и климатски наметне пољопривреде на локалном нивоу. Позивање агрономских, еколошких и тржишних аспеката алтернативних врста омогућава саветодавцима да пруже квалитетне и аргументоване препоруке, усклађене са националним и европским политикама у области одрживе пољопривреде и руралног развоја.
Садржај	<ol style="list-style-type: none">1. Алтернативне биљне врсте у контексту Зелене агенде2. Агроеколошки аспекти алтернативних врста3. Технологија гајења алтернативних биљних врста4. Економски и тржишни аспекти алтернативних врста5. Алтернативне врсте у органској и климатски наметној пољопривреди6. Улога алтернативних биљних врста у сточарству
Циљна група	Саветодавци са подручја АПВ из НСС, ПССС и ИРИ Галиција, запослени у Покрајинском секретаријату за пољопривреду, представници удружења, регионалних центара за пољопривреду и рурални развој и других релевантних организација у тој области, са територије АП Војводине
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности вештине предавача	Компетентност из области пољопривредне науке
Коментар	-
Трајање	Један дан
Период	Четврти квартал 2026.
Локација	Едукација на бази примера добре праксе, стручна екскурзија: једнодневна или дводневна посета одговарајућој институцији (газдинство са неком препознатом, специфичном делатношћу и слично)
Предавачи	Истраживачи чије експертизе, у целисти, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива
Препоручена литература	-

Модул 7

Тема/Назив	Менаџмент људских ресурса на пољопривредном газдинству
------------	--

Тип модула	Тематско, теоријско предавање и интерактивни рад
Образложење	<p>Циљ FADN система јесте прикупљање и обрада података о расположивим средствима, приходима и расходима пољопривредних газдинстава, која су део репрезентативног узорка, чији је одабир заснован на критеријумима остварене стандардне вредности и типу производње, а све у циљу добијања информација,</p> <p>на основу којих се могу пратити ефекти мера пољопривредне политике, развијати додатне услуге у оквиру пољопривредног саветодавства, као и омогућити извештавање газдинстава о њиховим економским показатељима, што им може помоћи у планирању и вођењу пословања. Праћење резултата пословања пољопривредних газдинстава (индивидуална, предузећа, задруге) у дужем низу година је основа за унапређење пословања пољопривредног газдинства. Један од начина унапређења консалтинга за пољопривреднике је анализа потреба и менаџмент људским ресурсима. Пољопривредна газдинства која учествују у FADN мрежи обезбеђују податке који су адекватни да се сагледају: број радника, врте радне снаге, обим ангажовања, цене радне снаге, производни и финансијски ефекти менаџерских одлука у периоду од једне или више претходних година. Повратна информација која се сваке године доставља пољопривредницима садржи податке из: биланса стања, биланса успеха, као и производне и економске индикаторе који указују на потенцијал за развој. Такав документ се може унапредити са низом додатних информација постигнутом нивоу ефикасности радне снаге и економске профитабилности. Подаци добијени из FADN система, омогућава генерисање извештаја о пословању за свако газдинство, уз поређење са резултатима других газдинстава која припадају истом типу и региону производње. Саветодавци Пољопривредне саветодавне и стручне службе (НССС) могу значајно унапредити квалитет свог рада и информација које пружају пољопривредницима уз адекватан аналитички приступ и разумевање управљања радном снагом.</p>
Резултати едукације	У циљу унапређења FADN система у Србији, неопходно је да се саветодавци теоријски и практично обуче за анализу потреба и ризика у управљању радном снагом пољопривредног газдинства на бази FADN података и упознају са вештинама менаџмента радном снагом. Током обуке саветодавци ће се упознати са савременим трендовима радне снаге, алатима за планирање потреба за радном снагом, као и вештинама неопходним за менаџмент радне снаге.
Садржај	<p>Едукација би обухватала следеће области:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Карактеристике радне снаге и трендови у пољопривреди, • Анализа повратне информације за неколико пољопривредних газдинстава са најзначајнијим типовима пољопривредне производње и анализа потреба за радном снагом, <ul style="list-style-type: none"> - Поређење резултата са конкуренцијом у датој години - Поређење резултата по годинама за дато газдинство - Планирање потреба за радном снагом • Генерисање конкретних информација за анализирана пољопривредна газдинства са предлогом мера за унапређење менаџмента радном снагом, <ul style="list-style-type: none"> - Основни принципи FADN система, анализа стања и израда плана потреба за радном снагом; - Студија случаја Резултата и Повратна информација за типично пољопривредно газдинство
Циљна група	Саветодавци са подручја АПВ из НСС, ПССС и ИРИ Тамниша
Метод	Презентације, интерактиван рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области економије/агрономије са познавањем FADN система

Коментар	Сви материјали саветодавцима ће бити доступни у оквиру секције Документа у FADN софтверу
Трајање	Један дан.
Период	Трећи/четврти квартал 2026.
Локација	Универзитет Едуколс у Сремској Каменици
Предавачи	Стручњаци чије експертне одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива

Документ приредила

Проф. др Оливера Николић

